

ker sta delila šolarjem vabila na pol. shod v Prevaljah, a učiteljem, ki delijo bauernbundske »Kmeti List« v šoli, se ne zgodi nič. Jednaka mera!

Kranjsko. Na javnem shodu na Vrhpolju pri Vipavi je govoril drž. posl. dr. Ig. Žitnik. — Ker v nedeljo v neki gostilni v Ljubljani vojaška godba na zahtevanje ni hotela igrati slovenskih komadov, je slov. občinstvo toliko časa demonstrovalo, da je godba prenehala in morala oditi.

Primorsko. Vmeščenje kneza in nadškofa goriskega se je vršilo v nedeljo prav sijajno. — V Trstu so hoteli obsoditi voditelja tržaških Slovencev, viteza Nabergoja, ker je baje razžalil italijanskega orožnika, a se je iz obravnave razvidelo, da je cela obtožba zlagana. Taki so nasprotniki.

Vnanje države.

Vojska. Odločilne bitke med španskim in ameriškim brodom se vedno ni bilo. Španjci so veseli, da se je posrečilo admiralu Cerveri prijadrti z jednim oddelkom ladij, ki so bile dosedaj v španskem pristanišču Kadiks, do Kube, ne da bi mu mogel Ameriški general Sampson zapreti pot. Admiral Cervera je srečno porabil trenotek, ko je ameriško brodovje iskalo sovražnika na severnem delu otoka, ter brez ovire priplul v Santjago de Cuba na južnem delu otoka. Ker se niso vse španske ladije dospele iz Kadiksa, se admiral Cervera premeteno ogiblje ameriškega brodovja.

Špansko. Novo ministerstvo pod zopetnim predstvom Sagaste je sestavljeno. Španski poslanik v Parizu ni hotel stopiti v ministerstvo, ker je baje sedaj potreben v Parizu zaradi raznih mejnarodnih pogajanj.

Italijansko. Po celi Italiji zapirajo socialistične poslance in vodje kot pouzročitelje zadnjih nemirov. — Minister za zunanje stvari, Brin, je umrl.

Angleško. Slavni državnik Gladstone je umrl. Bil je vnet zagovornik zatiranih Ircev. S škofom Strossmayer-jem, sta si bila prijatelja. Ves angleški narod žaluje ob njegovi krsti.

Francosko. Ožje volitve niso izpale srečno za vladu. Pričakuje se, da se sedanja vlada vsled slabe večine kmalu umakne.

Srbsko. Razkralj Milan in kralj Aleksander si nista več dobra. Huda nesreča je za deželo, da se ne more iznebiti nadležnega Milana.

Cerkvene zadeve.

Antonij Bonaventura,

knez in škof ljubljanski.

Kje se najde pero, ki bi dostojno popisalo veselje, katero je občutila bela Ljubljana in z njo kranjska dežela ob prihodu in nastopu novega kneza in škofa prem. dr. Antonija Bonaventure Jegliča. Naj Vam vsaj v kratkih potezah narišem dogodke veselih dni 20., 21. in 22. majnika 1898. Ljubljana se je pri tej priliki zavila v raznobavne zastave, pred Marijino cerkvijo pa je zrasel visok slavolok s prepomenljivim napisom: »Kar dalo nam nebo najboljših mož — Med prvimi si Ti!« Pred južnim kolodvorom se je pa bil postavil zračen paviljon, da pod njegovo strešico dostojno pozdravi gospod župan novodošlega kneza in škofa. A naj nekoliko bolj na drobno popišem prihod novega kneza in škofa. —

V petek dne 20. t. m. na vse zgodaj zjutraj so novi knez in škof služili sv. mašo na milostipolnem altari Marije Device na Trsatu. Potem so se peljali na kolodvor v Reko, od koder jih je brzovlak peljal v belo Ljubljano. Na prvi kranjski postaji v Trnovem je bil prvi, res odlični pozdrav od strani notranjske duhovščine, c. kr. uradnikov, raz-

nih društev in brezštevlnega ljudstva. Drugi večji pozdrav je bil v Št. Petru, kamor so se bili naproti pripeljali prelat dr. Čebašek, kan. Zamejec in škofji tajnik Siska. Od tam do Ljubljane pa niso samo na raznih postajah pozdravljali novega kneza in škofa, ampak ves pot je klečalo verno ljudstvo ob železnični progi ter je prejemale med zvonjenjem in gromenjem topičev njihov apostolski blagoslov.

Kaj bi pa rekel o Ljubljani? Kako mogočno je krasno njeno zvonjenje pozdravljalo novega vladiko! Kako mogočno so bučali topiči iz grada! Kako so vihrale dragocene zastave novemu škofu v navdušen pozdrav! Komaj so cerkveni knez izstopili iz voza, pozdravili so jih stolni prošt gospod dr. Klofutar v imenu stolnega kapitola in vse jim udane duhovščine. Nato pristopi deželni predsednik baron Hein, da knezu izreče »dobro došli« v ime dežele kranjske. Tudi poveljnik vojaške garnizije fml. pl. Höchsmann je milostivega prišel pozdravit.

Sedaj se podajo knez skozi dolgo vrsto narodnih dam v zgoraj omenjen šotor ali paviljon, da tam vsprejmejo po županu Ivanu Hribarju udan pozdrav stolnega mesta ljubljanskega. Menim, da vsi dostojanstveniki, vsa inteligenca in vsa krasota bele Ljubljane je bila ta dan na kolodvoru zbrana. Še-le proti poldne se je slavnostni obhod začel pomikati proti stolni cerkvi. V prvem vozu je sedel gospod župan Hribar, ki je smel s ponosom gledati na brezštevlna množice, ki so kleče ali stoje z največjim spoštovanjem pričakovale novega škofa. Gromoviti živokliki so spremljali premilostivega vladiko, ki so poleg sebe imeli prečastitega gospoda stolnega prošta dr. Klofutarja. Za škofovim vozom je sledila dolga vrsta kakih 40 voz, ki so vozili razne duhovniške in svetovne dostojanstvenike.

V stolni cerkvi so premil. knez in škof najpoprej počastili presv. R. T.; potem, so pa tam zbrani č. duhovščini in svojim novim ovčicam prvokrat podelili svoj nadpastirski blagoslov.

Iz cerkve so se podali knez na svoj novi dom tik stolne cerkve ter so v tej palači vsprejeli najljubeznivejše prvi poklon č. duhovščine.

Za zvečer je bila napovedana podoknica ali serenada c. in kr. vojaške godbe potem pa razna pevška društva. Vreme, ki je dopoldne močno nagajalo, postalo je opoldne prijetno in na večer prav ugodno. Zato ni čuda, da se je bila vsa Ljubljana ta večer zbrala »pred škofijo«. Vršila se je podoknica in krasna bakljada v najlepšem redu.

V soboto so se vršile razne priprave za nedeljo in novi škof so obiskovali najodličnejše gospode ljubljanskega mesta. Med tem so dohajali odlični gostje iz raznih krajev, da se udeležijo prihodnji dan, 22. maja, slovesnega umeščenja novega vladike. —

Bosna je poslala iz Sarajeva v Ljubljano sedem odličnih gostov kot zastopnike tamošnjega vernega naroda, ki bitko žaluje po svojem prvem župniku, poznejšem generalnem vikariju in pomožnem škofu, sedanjem knezu ljubljanskem premil. g. dr. Jegliču. Kranjska dežela je poslala blizo vse duhovne dostojanstvenike, vse predstojnike raznih redov in brezštevlna trume vernega ljudstva na ta praznik v Ljubljano. (Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

Dve glavni boleznii sadnega drevja.

(Konec.)

Druga bolezen je pereči ogenj. Pozna se lahko v tem, da je deblo drevesa od tal do blizu vej črno, kakor osmojeno. To pa vselej na solnčni strani in ondi, od koder vleče najhujši veter. Že to kaže, od česa bolezen izvira. Poletno vroče solnce, zlasti opoldne, tako rekoč užge nežno skorjo mladega dre-

vesa, da nekako razpoka in nato ji škoduje tudi veter. Deblo ali skorja drevesa začne črneti, kakor bi jo smodil, in marsikatera tudi kmalu usahne. Čudno je to, da ti boleznii, rak in pereči ogenj si tako izbirata drevje, da nekatere vrste nadleguje rak, druge pa napada pereči ogenj. To nas uči, da smo pač vsi podvrženi težavam tega sveta.

Med drugimi pomočki, kakor obvezovanjem itd. zoper pereči ogenj nasvetujem sledeči način, se te boleznii za časa ubraniti. Kadar drevce sadiš, skusi ga posaditi tako, kakor je v drevesnici stalo, namreč tisto stran, ki je bila prej obrnjena k solncu in vetru, zopet tako obrni. Ta skorja je namreč tega že navajena, da ne bo razpokala in bolezen pouzročila. Še bolje pa je, ako kol drevescu na tej strani pritakneš. Tako bode ta vsaj nekaj vročine drevescu odbil in bolezen zabranil.

Kadar pa se je bolezen že vgnjezdila, ne svetujem drugo, nego rano preiskati, očistiti in s svežo ilovico obvezati. Pri preiskovanju utegnemo zopet naleteti na prej omenjenega črva, kateremu moramo slediti, dokler ga ne dobimo in ugonobimo. Imamo mnogo bolnega drevja, ali še mnogo več bi ga bilo, da nimamo skrbnih vrtnarjev, kateri dostikrat brez naše vednosti preiskujejo in trebijo drevje. To so namreč razni ptiči, katerih nekateri se le samo od drevesnih žuželk preživljajo. Od mnogih vseh ne morem prehlaviti senic, to zato, ker one stanujejo in žive celo leto na vrtu in so nekako navajene živeti vedno ali stalno na enem kraju, med tem ko se drugi ptiči prestavljajo in selijo. Zakožnemu črvu nadalje najbolj sledita detel in žolne s svojim močnim orožjem — kljunom, — da jih gotovo mnogo ugonobita. Enako moram pohvaliti drobnega plezavčeka in marljivega brleza, katera se živita od samih kožnih zajedovcev. Že gledati tega drobnega pernatga delavca je prijetno, kako z nekako naglico preiskuje drevje, koliko pa on s tem koristi, tega mi še izračunati ne moremo! Ne morem toraj našim kmetom dovolj priporočiti v varstvo ljubih ptic, da jih ne samo branijo pred neumnim preganjanjem, temuč še skrbijo, da bodo se lahko množile in stanovale po vrtih. Zato ni treba drugo, nego napraviti jim primernih panjev in sicer nekaj večjih za skorce, nekaj pa prav drobnih za senice. Drugi ptiči pa navadno panjev nočejo, tem treba nalašč pustiti kako staro z mahom obraščeno drevo, kjer si v kakej rogovili napravijo gnezdo, ali pa kako votlo češpljo, katera pticam jako ugaja. Tako nam bode vse živo na vrtu, pa ne gosenic, temuč ptic, katere nam bodo sadno drevje čedile, vmes pa ljubko prepevale. Vrt brez ptičev, ali pa ptica brez peruti, zdi se mi enako! Varujmo jih toraj in skrbimo zanje, ker so one očitno ustvarjene nam v pomoč in razvedrilo!

Pohorski.

Sejmi. Dne 28. v Poljčanah (svinjski), Trzišču, na Sv. Gorah pri Podsredi, v Brežicah. Dne 31. v Ločah, v Pristovi, Mozirju, Rečici, na Laškem, v Lučah, Ljutomeru, Račju, Cirkovcih, Marenbergu. Dne 1. junija v Lučah, Št. Ozbaltu. Dne 2. junija pri Sv. Heleni, Sv. Marjeti na Pesnici, v Turnišcah. Dne 3. na Spodnji Polskavi. Dne 4. v Poljčanah (svinjski), v Slov. Bistrici, in v Brežicah (svinjski).

Dopisi.

Iz Gačnika. (Občinske volitve na Pesnici.) Takšne volilne borbe še menda nikdar ni bilo v naši občini, kakor letos dne 5. maja. Nasproti sta si stali dve stranki, liberalno-nemškutarska in katoliško-slovenska, Od 132 volilcev jih je 94 prišlo na volišče, med njimi skoraj vsi Mariborčani, ki imajo tu kos zemlje, tako n. pr. gostilničar Oehm, ki sicer rad vsprejme od naših duhovnikov in nas kmetov denar in so le ti glavni nje-

govori gostje, a ga ni sram bilo voliti proti nam. V III. razredu so zmagali nasprotniki; njih odborniki so: Jan. Gornik, Jan. Jager, Ign. Flucher in Karl Fleischhacker, namestnika Jurij Fras in Miha Alt; v II. razredu so bili izvoljeni kot odborniki nasprotniki Leop. Gierlinger, Miha Drozg, Al. Vollstuben in naš dosedanji velezaslužni župan Fric Šmirmaul, namestnika pa Ign. Kraner in Fr. Polančič. V I. razredu so prodrli naši možje: 84letni, za katoliško in slovensko stvar kot mladenič goreči oče Jožef Weingerl, odločno narodni Leop. Zupanič, zavedni in delavni Jan. Šparl, namestnika pa Pavel Rokavec in Jan. Jarc. Kakor izid kaže, smo Slovenci propadli, kajti naših je 5, nasprotnikov pa 7. Dne 23. maja je bila volitev župana in svetovalcev. S 7 glasovi je bil za župana izvoljen Jan. Gornik, za svetovalce pa Jan. Jager, Miha Drozg in Leop. Gierlinger.

Naša občina, največja jareninske župnije, je bila do sedaj v slovenskih rokah. Da je sedaj za nas izgubljena, je zasluga novega župana Gornika, ki je že od februarja lanskega leta, ko so zmagali pri nas prvič nemškutarji pri prvotnih volitvah za državni zbor, vedno deloval na to, da bi sam zavladal mesto Frica Šmirmaula, ki je skozi 16 let vodil našo občino in si za njo veliko zaslug pridobil. Pri tej agitaciji sta mu krepko pomagala Jan. Jager in Al. Vollstuben. In vsi trije so pogumno po občini letali okrog in pravili, kako bodo zopet Šmirmaula volili za župana in Gornik sam se je kot goreč (!) kristjan okrog priduševal, da on nikdar ne vsprejme županstva. Pa še vkljub lažem in zvijačam bi ne bili nasprotniki zmagali, da niso nekateri naši volilci ostali doma ali pa postali iz mož-besede figa-možje; prej so obljubili, da grejo z nami, potem pa so tako volili, da jih je nekatere že sedaj sram. Domačinom se toliko ne zamerimo, ker se niso vsi dovolj poučeni, trdni in zavedni; močno pa je užalilo ravnanje Ant. Ferka, posestnika v Kamnici, ki je 2 dni pred volitvijo dal možko besedo, da bo volil z nami, pri volitvi pa se nas pogledati ni hotel. Ko je še bival med nami, je bil vedno zanesljiv Slovenec in celo načelnik kr. šolskega sveta, sedaj pa je toliko žalost naredil svoji rojstni župniji! Predstojništvo ben. samostana v St. Pavlu je drage volje dalo pooblastilo za našo stranko. Slava i naši krščanski gospodinj! Ani Jager, ki se ni ustrašila nasprotnikov, ki so jo toliko nadlegovali, nego je naši krščanski stranki izročila svoje pooblastilo!

Kdo pa je naš novi župan? On je sin obče spoštovanega jareninskega cerkv. ključarja Jan. Gornika, sin sicer slov. očeta in matere, pa Nemec je tak, kakor da bi bil samega Bismarka sin in ropotača Wolfa lastni brat. In mož, ki zametuje svoj lastni narod, iz katerega je vzrastel, ki zaničuje vero in duhovnike, ki je hotel izbaciti iz odbora očeta Weingerla, kateri je že 48 let odbornik, Zupaniča, Sekola itd., ki jih cela župnija čisla kot krščanske moše, ali je tak mož v današnjih hudih časih sreča za občino, za župnijo? Sodi o tem 60 naročnikov »Slov. Gosp.« v naši župniji, sodite o tem vsi, ki ljubite sv. vero in svoj slovenski narod! Žalostno je, da s tem človekom držijo še mnogi sicer pošteni posestniki.

Ločili smo se, mi na desno, oni na levo. Kateri so z nami volili, so možje krščanski in slovenski; njim vsa čast in slava! Bog pa daj, da mnogi, ki so bili zapeljani, svojo zmoto spoznajo in se zopet povrnejo v naš krščanski tabor. Dandanes je treba vsaki župniji, vsaki občini celih mož, skozi in skozi krščanskih; vetrnjaki in hinavci so največja nesreča za vsak kraj, kajti vodilo današnjega časa je: Ali z Bogom ali zoper Boga!

Vi pa možje, ki ste od naše stranke voljeni v odbor, stojte v njem kakor skala, glejte nasprotnikom na prste, pet vas je, še ne bodo nasprotniki popolnoma odločevali. Vi ste naša slava, naš ponos, pa tudi trdno upanje, da Pesnica ni za vselej izgubljena!

Iz Maribora. (Konec roparja in morileca.) Očividec priobčuje cenjenim čitateljem podrobneje konec skesanega roparja in morilca Franca Bračkota iz Jarenine.

Dne 13. decembra 1897 se priplazi Franc Bračko po noči v hišo svojega tasta. Tati in tašča sta spala. Bračko pa zgrabi sekuro, katera je stala za vratmi ter razbije obema glavi, pobere okoli 100 gld. denarja, prihranek umorjenih, zaklene hišo in vrže ključ v klet, nato gre hitro domov in se vleže — k počitku.

Par dni po tem zločinu so prijeli orožniki Bračkota in njegovo ženo. — 29. marca t. l. stala sta oba pred porotniki radi zahrbtnega ropa in umora obtožena. — Francu Bračkotu je bilo dejanje dokazano popolnoma, akoravno je trdovratno tajil, in porotniki so jednoglasno potrdili njegovo krivdo, na kar je bil obsojen na smrt in povrnitev vseh stroškov in skode. Njegova žena je bila oproščena, ker se ji ni moglo dokazati nobene krivde nad smrtjo njenih starišev.

Presvitli cesar so 12. maja t. l. smrtno obsodbo potrdili in 20. maja ob 9 uri ga je peljal gosp. jetničar spremljan z dvema paznikoma v kapelico, kjer je Bračko čakala sodna komisija. Tu mu je sodni svetnik gsp. Trenz naznanil, da v soboto t. j. 21. t. m. ob 6. uri zjutraj bo storil smrt na vešalih in mu ne pomaga nobena prošnja, ker je presvitli cesar obsodbo potrdil. Bračko je slušal te strahovite besede tako mirno, da je bil občudovan od vseh navzočih. Na vprašanje sodnikovo, ako je vse dobro razumel, odgovoril je krepkim glasom: »Da!«

Preoblečen je bil v svojo obleko uže v petek zjutraj predno so ga odpeljali k zaslišanju potrditve smrtno obsodbe. Odpeljan v celico, katera je namenjena samo njemu enakim obsojencem zadnjih 24 ur, vedel se je mirno in udano. V celici je imel belo pogrnjeno mizico, na mizi dve goreči sveči in v sredi njih sveto razpelo, dva stola, klop in čedno posteljo. Pri njem v celici bil je orožnik in jeden sodni paznik.

Okoli 11 ure je došla pozvana njegova žena s 3 otroci k njemu. Najstari otrok ima okoli 10 let. — Popolnoma mirno, skoro smehljaje jih je vsprejel, ni ga presunil pogled na jokajoče otroke in ženo. Dajal je otrokom jesti in zabičeval svoji ženi, naj pazi na vzgojo otrok, da bode kedaj kaj iz njih, in da ne zabrede nobeden tako globoko, kakor njih oče. Otrokom pa je rekel: »Kaj boste jokali, saj jaz sem zaslužil mojo osodo!« — Ko se je ločila zvečer jokajoča žena z otroci, — ni oče, mož, obsojenec pokazal solze v svojem očesu. Mirno kakor bi nič ne bilo, odločil jih je za vedno — od sebe.

Došli spovednik iz reda sv. Frančiška, ga je pripravil lepo na smrt. Udano in skesano se je obtožil vsega, prejel sv. obhajilo in vidno pobožno molil sveti rožni venec.

Zadnje popoldne je pokadil okoli 10 smodk, jedel pečenko in suho prašičevino, pil vino in se popolnoma mirno razgovarjal s svojimi stražniki. Rekel je med drugim: »Žal mi je, da morate biti tukaj zaradi mene na straži, če bi imel kaj denarja, bi Vas rad poplačal a nimam ničesar.« Proti orožniku je pa rekel: »Vem, smrt sem zaslužil, a prav mi ni le tó, da bom jaz prvi v Mariboru obešen!«

Zvečer je molil pobožno in o pol dvanajstih šel k počitku. Spal je prav mirno do pol četrte ure. Ob tej uri se je Bračko vzbudil, oblekel se, umil, nato pobožno pokleknil proti oknu celice in molil. Ob štirih je došel spovednik, kateri je pozneje maševal v kapelici. Bračko ni bil pri maši, ampak v celici svoji.

Boj v petek popoldne za vstopnice k izvršitvi smrtno obsodbe bil je nepopisn. Oddali so okoli 300 vstopnic.

V soboto proti 5. uri v jutro je ljudstvo pričelo se zbirati okoli okrožnega sodišča. Ob 5 in 25 minut pride proti vratom velika postava, debela, črna in zabrehlega obraza, prosi zelo uljudno prostora v gneči pred

vratmi in potolče močno na iste. Na notranje vprašanje, kdo da je, zaklical je po nemški: »Gospod z Dunaja in moji trije hlapci!« In odprla so se vrata in šli so notri. Vedeli smo takoj, to je »rabelj« in njegovi služabniki. Rablju je res podoben. On je šel notri, mi smo pa še čakati morali, da se vrata tudi za nas odpro. Točno ob polu šesti uri pride četa, broječa 105 mož s stotnikom g. Cazafurom na čelu pred vrata. Ko se ista odpro, gredo notri. 20 minut pred 6. uro se odpro vrata za nas. Vsak se je izkazal z vstopnico, jaz in moj g. sodrug kot prva, sva imela lep prostor.

Med tem, ko se je ljudstvo pripravljalo k odločenim prostorom, je Bračko pil v celici kavo, katera mu je dobro dišala, le kruh mu ni šel v slast.

Oglejmo si priprave. V kotu dvorišča je bil postavljen 2 m. visok kol, za njim pružica s tremi stopnicami, na vrhu kola bila je zabita železna mala kljukica, kamor obesi rabelj vrvico. Vojaki so napravili od kola pravokot. Za vojaki je stalo občinstvo. — Točno ob 6. uri pridejo na prazni prostor gg. sodni svetniki Trenz, Liebisch, državni pravdnik dr. Nemanitsch, tajnik Dekleva, avskultant Nerad, zagovornik obsojenca dr. Ulrich in zdravnik dr. Leonhard.

Za par minut pride jetničar, ter naznani sodnikom, da je Bračko pripravljen. Naznanijo rablju, kateri gre v celico s hlapci in Bračkotu tam roki zveže s črnim jermenom. — Pridejo na dvorišče: jetničar, rabelj s hlapci svojimi, Bračko, mirnih korakov na strani spovednika, kateri mu drži sv. razpelo pred glavo, za njimi orožnika. — Bračka postavijo 3 korake od kola in sodni svetnik g. Trenz mu prebere še jedenkrat smrtno obsodbo in obsojenec jo je poslušal udano in le pri besedah hudodelstva je dvakrat pobožno obrnil oči proti nebu. Do sedaj ni nič spregovoril. Ko ga sodnik izroči rablju in hlapcem njegovim, kateri mu denejo na obe roki jermenaste vezi nad komolcem, je mirno stal in gledal križ, katerega mu je kazal njegov spovednik. Razun rok spredaj, ter vezi na hrbtu vkupaj trdo zvezane, ni imel drugih vezí. Dva hlapca ga zgrabita ter vzdigneta na kol. Sedaj ko mu spovednik še zadnjokrat privzdigne sv. razpelo, se prikloni Bračko in poljubi križ s tihimi besedami proti spovedniku: »Z Bogom, gospod!« Rabelj mu da vrvico okoli vrata, pomočniki ga potegnajo za roke dol in za 2 minuti je rabelj naznanil, da smrt nastopa. Za 5 minut je navzoč zdravnik potrdil nastopivšo smrt. Pri vsem opraviu ni dal glasu od sebe, niti se ganil ni.

Duhovnik iz reda sv. Frančiška je vojakom in množici gledalcev v kratkih besedah, sam ginjen groznega prizora, povedal, da raniki hudodelnik je lepo spravil se z Bogom in je sedaj vreden, da molimo za njegovo dušo jeden »oče naš in češčena si Marija!« — Vojakom je bilo ukazano: »K molitvi!« in molili smo vsi blede in zbegani od prizora, iskreno molili za odšlo spokorjeno dušo. — Zadoščeno je svetni pravici!

Koj po 7 uri ga je rabelj snel s kola in hlapci so Bračkota položili v pripravljeno krsto. Ljudstvo, vojaki in orožniki so odšli. Vrvico, s katero je bil obešen Bračko, je rabelj razrezal na kosčke in dal vsakemu še tam stoječemu, tudi jaz hranim še kosec, ki mi bo v spomin, kam se pride po nepravi poti.

A. J.—a.
Iz Slov. goric. (Občinsko.) Evo Vam č. gosp. urednik — novega puščavnika! Ne mislite, da jih imate že odveč. Sicer Vam ne bodem brenkal na take strune, kakor oni puščavniki, ki že delj časa samotarijo; vendar upam, da tudi iz moje kolibe vsprejmete nekaj vrstic! Glejte, dopada se mi to življenje, zatoraj sem si kupil »rešpetlin«, brez kojega novodobni puščavnik ne more živeti, ta mu je potreben, kakor ribi voda. Na Veliki torek bil je namreč bojni ples v lepi občini Kremberg; bila je volitev novega občinskega odbora. Že ob 7. uri sem jel

vrteti moj »rešpetlin«, ušesa pa imam silno — tenke. Ker so se nasprotniki na podli in strastni način pripravljali, da bi starega, občespoštovanega predstojnika, mnogoletnega naročnika »Slov. Gospodarja« (nasprotniki itak niso — naročeni nanj) — ugonobili, naj vam bralci popiše moj »rešpetlin«, katerega sem že vabil nekaj dnevor pred volitvami, kako se jim je to ponesrečilo. V naši občini bi se jih več rado vsedlo na županov stol, na katerem sedaj sedi častiti starček g. Alojzij Ornik, v zadovoljnost vseh poštenih občanov. Agitirali so na vse mogoče načine, neka žena je imela mnogo opraviti, bržčas bi rada slišala, da bi se ji reklo — gospá županja; da bi se to zgodilo, takrat bi bilo — gorje za nekatere siromake v občini. Jeden je obljubil poštenemu kmetu J. Ž. goldinar, ako bi na dan volitve ostal doma, kaj se pa ni na jezo nasprotnikov zgodilo; ta možek, akoravno bi rad videl pezdil v očesu našega predstojnika, bruna v očesu svojem pa ne vidi; morda se ne spominja, kako so ga farani sv. Ane hvalili, da jim je cerkev sv. Ane — prekrstil za sv. Jerneja, kaj to omeni, zna on sam in tudi mi. Spet drugi je obljubil poštenemu J. M. šestkrat zastoj vožnje, ako bi njega volil, plačevalo se mu je piti, a volil je z našimi, hvala mu!

Zbognali so tudi Nemci iz Cmureške ffare, bili so dobri, akoravno gluhi in »šantavi«. To sem videl skozi »rešpetlin«. No, na dan volitve ob 8. uri sem ga vrtel na vse strani. Tu in tam se pokaže kaka pohlevna ovčica in gre posamezna na volišče. Prvi trop je vodil vitez Jurij Kleinberski. Drugi so primahali od severa in so zborovali pri drvah gosp. predstojnika.

Tako dobro organizovani so priklestili na volišče, kjer so pohlevne ovce čakale — volkov, naši so kar ostrmeli. Ker je bilo mej volilci mnogo Nemcev, so se na vprašanje dotične točke prebrale v nemščini. Takoj se je K. zagrozil: »Mi smo Slovenci!« G. S. je odgovoril: »Bodem pa prečital, seveda tudi v slovenščini, hvala Bogu, da znam, vi pa, da bi le zmiraj bili takó dober Slovenec, kakor na dan volitve?« K. pa se je pri tem malo krenil, tako je namreč prišlo puščavniku na uho.

Volil je najprej III. razred, v katerem smo častno — zmagali v kljub pritisku Nemcev, kateri še niso znali imenovati imen, katere je K. nasvetoval. V II. razredu smo za dva glasa padli, a v I. zopet častno zmagali. Torej smo dobili 7 glasov, a nasprotnikom so ostali 3 glasovi. Sedaj napnem »rešpetlin« in pokukam vanj ter vidim: kakor bi nasprotnike s kropom polil, so jo z Nemci popihali, in so bojda imeli žalostno južino zaradi — poraza. V odbor so voljeni našinci gg. Alojzij Ornik, Jožef E. Seyfried, Janez Kmetič, Jožef Breznik, Jurij Zugman in France Tomazič; a nasprotniki: Franc Feiertag, Janez Karner in Jurij Semlič.

Ker ta trojica, kakor je moj »rešpetlin« dokazal, se ni nadejala županovega stola, je bil dne 13. aprila voljen predstojnikom zopet g. Alojzij Ornik, a svetovalec Janez Kmetič in Jožef Breznik. Naših šest čvrstih slovenskih narodnjakov naj Bog živi mnoga leta v korist lepe občine Kremberg. Zmagali smo, in vrgli nasprotnika ob tla! Moj »rešpetlin« pa si č. g. urednik »Slov. Gospodarja«, kateri je naš ljubček — prihranjen za prihodnjico in do tčas ostajam Vaš zvest puščavnik Milivoj.

Iz Št. Jurija ob Taboru. (II. občni zbor katoliškega političnega društva za vranski okraj) se je vršil dne 22. maja popoldne. Po običajnem pozdravu navzočih je predsednik v kratkih potezah narisal politični položaj od lanskih državnozborskih volitev, ob katerih se je upalo, da se bo sklenilo toliko in toliko za kmete koristnih postav. A nič se ni sklenilo, temu uzrok so Nemci, ki hočejo imeti nadvlado nad vsemi narodi v Avstriji, zlasti nad Slovani. Govoril je dalje bolj obširno o delovanju društva, katero je v preteklem letu

priredilo štiri shode; jeden je bil po krivici prepovedan. Za-to je tudi poslednjič omenjal, da je treba gosposko radi Boga spoštovati in ubogati, a tudi z vso eneržijo se posluževati nasproti njej po božji in človeški postavi zjamčenih pravic. Pororočilo predsednika, tajnika in blagajnika se je vzelo na znanje. O izvolitvi novega odbora poročam na drugem mestu. Na-to je č. g. Franc Zdolšek izborni govoril o podraženju žita in o kupčiji z njim na borzi. Cene žitu ne dela kmet, kateri je pridela, marveč spekulante, zlasti židovi na borzah, kateri večkrat še pšenice od rži ne znajo ločiti. Na borzi se namreč ne prodaja tako, da bi se brž po kupčiji izročilo žito kupcu, ampak sklence se kup in pogodba, da se bo žito še le čez toliko in toliko dni izročilo. To je tako imenovana termin-kupčija, ker se določi nek gotov rok, n. pr. 20 dni, jeden mesec itd. Kupec pa, ki je tako žito kupil, do tistega roka na vse mogoče načine dela, da bi ceno kolikor mogoče visoko nagnal, vsaj tako visoko, za kolikor se je sam pobotal, ali še višje, da bi potem dobiček delal. Seveda omeniti se mora, da se žito na borzi kupuje samo v velikej množini n. pr. po 500, 1000 in 2000 meterskih stotov. Za-to ti spekulante cene določujejo, ker trgujejo samo z velikimi množinami. Jeseni, ko kmetje žito prodajajo, je cena nizka. Ko pa enkrat spekulante žito od kmetov pokupijo, naženejo ceno, da dobiček dejajo. Isto je s hmeljem. Jeseni ko smo ga mi prodajali, je bil po 70, 80 kr. Ko so ga pa židje pokupili je bila cena kar višja po 1 gld. 20 kr., po 2 gld. in še več. Dalje je govoril tudi o blanko-termin-kupčiji. To je kupčija brez vsega blaga, nekaka stava, katera upliva na žitno ceno. Vse to se godi na borzah in tako se cena povišuje žitu, ko ga imajo v rokah samo nekateri kapitalisti. To so nekatere kratke poteze iz govora č. g. Zdolškega. Vsled tega se je govorilo in deloma tudi sklenilo o priliki izročiti prošnjo kakemu državnemu poslancu, da bi država vendar že enkrat odpravila to grdo barantijo na borzi.

Nek ud je tudi utemeljeval z raznimi razlogi potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani ter je stavil naslednjo resolucijo, katera je bila seveda soglasno sprejeta: »Možje, zbrani na II. občnem zboru katoliškega društva za vranski okraj, naudušeno pozdravljajo misel, da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani, ter prosijo slovenske poslance in vse merodajne kroge, da z vso eneržijo delujejo na-to.«

Poslednjič je predsednik shod zaključil z »živio«-klici na Leona XIII. in cesarja Franca Jožefa I.

Razne stvari.

Domače.

(Iz delegacij.) Doslej so delovali naši delegatje le v odsekih ter tam sprejemali pojasnila skupnih ministrov, zadnji pondeljek pa so se začela zborovanja vseh delegatov skupaj. Krščanski socialisti Biehlavek je ostro grajal stališče ogrske delegacije, ki nima volje dovoliti denarja za nabavo novih vojnihih ladij, ker po prepričanju Ogrov mornarica ne služi toliko ogrskim, kakor avstrijskim koristim. Nemški delegatje se izjavljajo, da bodo glasovali proti proračunu, ker avstrijske vlade nemške revčeke baje tako neusmiljeno pritiskajo ob steno. Izražajo svoje veselje, da še smo si prijatelji z nemškim cesarstvom, a tudi strahu ne zamolčijo, da Avstrija pade kedaj v trdno prijateljsko naročje mogočne Rusije. Zakaj ta strah? Rusi bi bili gotovo zanesljivejši zavezniki nego Nemci.

(Gospod državni poslanec Josip Žičkar) bo na binkoštni pondeljek popoldne ob 4 poročal o svojem državnozborskem delovanju na Vranskem v go-

stilni gospe Terezije Šentak. Vsi volilci iz vranskega okraja so k shodu kar najprijazneje povabljeni.

(Sv. misijon) se obhaja v Pamečah v dnevih od 21. do 31. maja. — Ponovljenje sv. misijona so obhajali od 1—8 maja v Braslovčah. Vodili so ga č. gg. lazaristi Kitak, Ferjančič in Krivec. Vkljub obilnemu delu na polju, je bila udeležba velikanska. — Od 8. majnika do 15. pa se je obhajal sv. misijon tudi pod vodstvom Kitakovim pri Št. Ilju pri Gradiču.

(Vesela novica.) Finančni minister dr. Kaizl je za-to, da se odpravi časnikiarski kolek. Izdelan ima bojda že načrt zakona in čaka le ugodnega časa, da ga predloži zbornici. Za majhne časnike, ki vzdihujemo pod težo kolektivine, bo se potem odprla nova doba!

(Nekaj za podjetne Slovence.) Nekdanji Čolnikov grad v Slov. goricah je prišel v roke Nemca Taxija. Ta je začel posestvo kosati, da je ostal le dom s kakimi 38 orali zemlje. Sedaj bi se to rado prodalo s pohištvo in živino vred za kakšnih 10.000 gold.

(Pridna žena.) V nedeljo 22. majnika smo izročili v Vitanju hladnemu grobu gospo Marijo Jankovič, ki je po dolgi bolezni umrla 20. majnika. Vrlo krščansko mater je cela Vitanjska župnija spoštovala, kar se je pokazalo tudi ob pogrebu, katerega se je udeleževalo ogromno število ljudstva. N. m. p.!

(Velevažna knjiga) se more imenovati »Slovenci in mednarodni promet«, ki jo je spisal dr. K. Pečnik, zdravnik v Aleksandriji. Ideje, izražene v tej knjigi, učinile so že mnogo dobrega med Slovenci na Goriškem. Mi knjige ne moremo dovolj toplo priporočati vsem slovenskim razumnikom, ki se le količkaj brigajo za napredek našega naroda v gospodarstvenem oziru. Dobiva se v »Goriški tiskarni« v Gorici, komad po 25 kr.

(Zrelostni izpit) na tukajšnji gimnaziji bo pismeni od 2—8 junija, ustmeni od 30. junija do 2. julija. Izmed maturantov je 19 Slovencev.

(Na vinorejsko solo) v Mariboru je bilo pozvano 28 učiteljev iz spodnjega, srednjega in zgornjega (!) Štajarja, da se skozi 5 dni poučujejo o gojenju in cepljenju ameriške trte.

(Posnemanja vredno.) Občine Radoslavci, Moravci, Malanledja in Gode-marci so sestavile in podpisale prošnjo za slovensko-nemški pečatnik na tukajšnji pošti ter jo odposlale na trgovinsko ministerstvo. Objednem so vse imenovane občine podpisale prošnjo za slovensko vseučilišče v Ljubljani ter jo odposlale na predsedništvo drž. zbora na Dunaj. Živele občine-posnemovalke!

(V Čadramu) pri Konjicah je umrla Neža Bezenšek, tamošnjega župnika mati, stara čez 89 let. Minolo nedeljo jo je velika množica ljudstva spremila do hladnega groba. N. v m. p.!

(Cerkev sv. Alojzija) je dobila dragocen in krasen lestenec — umetniško delo domačina, g. Karola Tratnik-a. Gospoda izdelovalca priporočamo č. gg. duhovnikom.

(V čadramsko novo cerkev) se ravno vlagajo nova okna, koja so po sodbi veščakov krasno umetniško delo.

(Goliškemu grajščaku) v Konjicah, g. B. Hertlu je 23. maja pogorelo gospodarsko poslopje s krmo in slamo, z mnogo nezavarovanimi mašinami in več tisoč strešne opeke. Zažgal je neki tuji 5letni fant z žveplenkami, ko so ravno prodano krmo basali.

(Novo veliko bolnišnico) slovensko-ogrsko bo zidal L. Miglitsch. Ta mož je sicer slovenskega rodu, a strogo nemškega mišljanja. Takim ljudem daje deželni odbor najrajši dober zaslužek. V Gradcu Slovence le prezirajo, zato proč iz Grada!

(Resnice ne govorijo.) Pravo-sodno ministerstvo je predložilo štajarskemu deželnemu odboru vprašanje zaradi dvojezičnih zaznamovanj katastralnih občin v zemljskih knjigah. In kaj je deželni odbor